

ЖЕНСКИ СВѢТЪ

СЪ ПРИТурКА

„ДОМАКИНЯ“

ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ

ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ

Списанието излиза дваждъ, на 1 и 20, а при-
турката веднаждъ, на 10 число всяки мѣсець.

Директорна: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ : бонамѣнтъ
грѣдплатимъ
I. На списанието :
За България 4 лева
" странство 5 "
II. На списанието
съ притурката.
За България 7 лева
" странство 9 "
Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всички
тѣ телеграфо-пощен. стан-
ции изъ княжеството

Всѣкакви обявления, от-
носите се до госпожи и
госпожици, публикуватъ
се въ последната страни-
ца за 30 стот. редитъ.
За постоянни обявления
особени условия
Цѣма, рѣкопнен и па-
ри се испращатъ : д-р Ди-
ректорна на „Женски
Свѣтъ“ улиа „Евѣяшка
№ 122.
Цѣма неплатени не се
приматъ.

Въ Дирекцията се намиратъ за проданъ цѣли течения отъ I-а и II-а година на „Ж. Свѣтъ“ и „Домакиня“

Съдържание :

Европейский печатъ за „Женский Свѣтъ.“ — *Cherchez la femme.* — Старата мода — Здравие на дѣцата. — Благо-творително влияние на Английската кралица върху участъ-та на женитѣ. — Разни. — Малка Кочкуръ. — Книги и списания. — Корреспонденция. — Обявления.

Европейский печатъ за сп. „Женский Свѣтъ“ и „Домакиня“

Два думи относително България.

Горната статия т. е. «Два думи относително България» отъ M-elle Alice—B. d'Arcuse е обнародвана въ «Le Journal des dames de la Suisse Romande» отъ Dimanche, 23 Juin 1895 (н с) № 24 стр. 393.

Ще ми позволите ли да ви дамъ нѣколко подробности относително една страна, въ която азъ живѣя отъ нѣколко врѣме и за която ний се интересуваме много малко въ Швейцария. Това е България, съ която желяжъ да ва познаваме.

Страната, нравитѣ, обичаитѣ, всичко съ една дума ми се прѣдстави доста ново. Колкото за натурата, тя беспрѣкословно е прѣбрасна. Балканитѣ даватъ една чудна прѣлѣсть на пейзажитѣ, които сж доста дивни. Вижда се, че човѣческата рѣка не е още прѣминала прѣзъ тѣзи планини, покрити съ гѣсти гори. Балкани-тѣ сж малко по-ниски отъ върховетѣ на нашитѣ Алпи; обаче, когато врѣмето е ясно, виждатъ се въ далечността нѣколко върха, покрити съ вѣчни снѣгове. На ли, тамъ, едно деликатно

внимание въ този Истокъ, толкова далеченъ за една Швейцарка, жедна за прѣбрасна натура?

Въ литературна точка зрѣние България бѣше твърдѣ назадъ подъ турското иго, и едвамъ въ послѣднитѣ нѣколко години, главно прѣзъ царуванieto на Александръ Батембергский и врѣмето на Стамболова, какъ българската литература взе едно живо възраждане. *)

Образованието, толкова изоставено прѣди седемнадесетъ години, днесъ като вълни е рас-пространено. Първоначалното образование е задължително, а въ много градове се вждатъ въздигнати гимназии, прѣдзначени специално за младитѣ дѣвопки. При всѣка гимназия има по-единъ пансионъ, гдѣто се занимаватъ много да даждъ на ученичкитѣ едно възпитание, колкото се може по-добро.

Освѣтъ държавнитѣ училища, трѣбваше за българскитѣ дами единъ специаленъ органъ, за да продължатъ полученитѣ въ младостта си принципи по образованието и възпитанието. Съ тази мисля се натовари Г-жа Т. Ноева, жена сърдечна и интеллигентна. Подпомогната отъ нѣколко госпожи и госпожици, нейни съотечест-венници, основа на 1 Януарий 1893 година, едно списание, което излиза два пѣти прѣзъ мѣсеца, подъ името «Женски Свѣтъ». Всѣрой

*) Нека ни се позволи да забѣлжимъ, че прѣди това врѣме още българската литература бѣше взела живо да се въз-ражда.

мѣсець то се придружава съ притурка нарѣченна «Домагиния». Тѣзи двѣ списания иматъ единъ сериозенъ и наученъ характеръ. Материалътъ имъ е твърдѣ избранъ, тѣ сж много добрѣ редактирани и азъ съ едно дѣйствиелно удоволствие ги прѣгледахъ и прочетохъ.

«Женски Свѣтъ» бѣше критикуванъ по начинъ твърдѣ благоприятенъ чрѣзъ «La Patrie», Белгийски журналъ, и напослѣдъгъ отъ знаменитий Полякъ Tytus Sopodzko; този послѣдний сравнява «Женский Свѣтъ» съ съотвѣтствующитѣ Полякски журнали: «Beuszez», «Tygodnik mod» и «Przedsioit». «Сравнението, казва той, уви, не е въ наша полза» Слѣдъ тѣзи критики, менъ не остава нищо друго да кажж, освѣнъ: надъваме се, че, по такъвъ начинъ, Българскитѣ дамн ще направѣтъ бързи прогресси.

Elena (Bulgarie.)

A.-B. d'Areuse.

«Cherchez la femme!»

Горнето пословично вече французко изречение: *potърсете жената* прѣминяло вече и у насъ, та се употребява на всѣкъдѣ, а най-паче адвокатитѣ и ораторитѣ по углавнитѣ дѣла като отъ навикъ вече всѣки день извикватъ «cherchez la femme», за щото чрѣзъ жената ще се издири и открие виновникътъ, злодѣецътъ, главната причина, истинский подвижникъ на злодѣяннето.

И иматъ право. Жената, която търсятъ, за да възвѣжтъ по сферигъ на поезията, за да изслѣдѣтъ човѣшкото сърдце, за да философствуватъ върху историята на народитѣ, за да произведжтъ славни художественни дѣла, за да възпѣжтъ герои въ биткитѣ, тая сжща жена пакъ търсятъ, за да се освободѣтъ отъ задушната атмосфера на злодѣяннето.

Ний нѣма тукъ да се занимаемъ съ историята на туй полицейско изражение, нѣ ще се помѣчимъ да покажемъ, до колко това е несмислено и несгласно съ характера на жената, та не трѣбва да търсятъ жената нито като виновница, нито като подвижница ни нѣкое злодѣяние.

Всеизвѣстно е изъ хроникитѣ на съдилищата по свѣта, че жената въобще не извършва кражба чрѣзъ счупване на касса, не фалшифицира документи, не убива и не върши никакво злодѣяние, защото самото естество не ѣ приготвило за злодѣяннето. Чувствителното ѣ сърдце не храни идеята за злодѣяние, нѣма смѣлостта, а нито и силата да ѣ осмѣществи. Единъ е само случайтъ, по който жената може да извърши злодѣяние, единчко е само обстоятелството, което може да поведе жената къмъ злодѣяние: любовта. Тая сила упражнява такова влияние върху чувствителното ѣ сърдце, щото, безъ ни най-малко да размисли върху послѣдствията, неволно се ув-

лича въ злодѣяннето. Въ туй положение най-вече се намира жената. като става жѣртва на любовта си къмъ мъжа, а най-повече оная жена, която не е получила надлѣжното образование а, слѣдователно, не си държи въ рѣцѣтъ юздитѣ за ограниченне страститѣ си; затова историята на злодѣяннията не ни прѣдставя за злодѣйствующи, освѣнъ ония жени, надъ които владѣе невѣжеството и отсѣлствието на всѣкакво нравственно развитие и въ сърдцето на които сж загнѣздени дивн страсти.

Образованата жена страда отъ любовь, въхне и испада зарадъ неѣ; тя се подлага на всичкитѣ жѣртви, които изнеква тоя тиранинъ на сърдцата и най-послѣ умира отъ завѣхване, нѣ никога не отива до извършване на злодѣяннето за отмѣщение. Имало е даже и има благородни женски смѣщества, които, въпрѣки всичкитѣ горни страдания не само не сж помислили да се отмѣстѣтъ, нѣ даже послѣдната излѣзла отъ устнитѣ имъ дума неказваше слабостта на душата си за невѣрния си любовникъ.

Не трѣбва прочее да се търси жената нито като виновница на злодѣяннето, нито като нравственъ причинителъ на него.

Таковато търсене на жената, на което такова и толкова злоупотребление става отъ страна на адвокатитѣ и полицейскитѣ, трѣбва да се отдаде на истинската и дѣйствиелната му причина, а не на злодѣяннето; защото, както не е виновата жената, задѣто вдѣхнува поета, живописеца, художника, романописеца, героя; така сжщо ти не е виновата, задѣто е създадена, за да бѣде причинителка на спорове и да послужи, слѣдователно, неволно като причина, повѣждающа мъжетѣ къмъ злодѣяннето. И ако, най-послѣ, жената неволно послужи като прѣдметъ, заради който въ душата на мъжа се развива идеята за злодѣяннето, самата тѣзи жена не испрѣварва ли много пѣти чрѣзъ обмисленитѣ си и сприятеляющн обноси и чрѣзъ прѣвидливостта си, която ѣ най-много отличава, извършваннето на злодѣяния. На колцина ли мъже душевното кипение не се укротило прѣдъ слѣзитѣ и молбитѣ на жената, та се испрѣварили скѣрбнитѣ отъ него послѣдствия? Колцина отъ тѣхъ не видѣли недостатъка на пианството, на картоиграието и на всѣкакви други злоупотребления ако не съвсѣмъ изчезналъ. то пове умѣряванъ и ограничаванъ зарадъ жената?

Недѣйте прочее търси жената, за да издирите виновника на злодѣйството; потърсѣте да намѣрите цѣрѣтъ на ония злици, които раждатъ злодѣйството.

Старата мома.

(Прѣводъ).

I.

Той живѣше въ една стара къща на улица «aux Laines» въ Брюкселъ, стара къща съ рѣшетки на прозорцитѣ ѣ, ниски врата, но съ из-

гледъ на удобностъ за живѣние и на добро състояние, особенно откъмъ страната на градината, единъ видъ манастирски не безъ нѣкаква привлѣкательностъ.

Тъзи къща принадлежеше на Ивара Вансдъръ-Бурха, учения библиофилъ, великия учебно-мыслителъ, когото всѣки можеше да вижда сутринъ и вечеръ надгнѣвалъ надъ работната си масса въ богатата си библиотека.

Лѣтно време всѣки можеше прѣзъ отворенитѣ откъмъ градината голѣми прозорци да го види въ стаята си, по-свѣтла отколкото другъ пътъ като подмадвалъ чрѣзъ осветляването му отъ слънчевитѣ лъчи, които на снопове влизахъ въ стаята; зимась, окаченатата на тавани лампа осветяваше съ сладката си свѣтлина, яглестия му профилъ (страна на лицето), който осѣняваше чернитѣ дървени мебели въ стаята. Той винаги се намираше тамъ, обръщайки листоветѣ на старитѣ си книги и толкова вдълбоченъ, щото не чуваше нищо отъ вънкашния шумъ: нито циркулацията на колята, които прѣкъсвахъ за единъ моментъ тишината на тая безшумна улица, нито свирението на вѣтѣра изъ голѣмитѣ тополи, на които люлѣеше върховетѣ, нито пѣкъ радостнитѣ викове, нѣжнитѣ смѣхове и църтението на дѣтинскитѣ гласове, които отъ време на време напѣзвахъ и правѣхъ да ехти тая мезанхолнична къща.

Защото Иванъ-дъръ-Бурхъ, ученый библиофилъ, бѣше баща на шестъ дѣца, които нѣмахъ майка; тя се замѣстваше отъ Марта, по-възрастна между всички, млада мома на 22 год., слаба и брюнетка, блѣдна и сериозна.

Нищо не можеше да бѣде по-трогателно отъ абсолютната прѣданностъ на тая млада, но малко начумерена мома, узрѣла отъ ранната си възраст още, която оставаше на страна сънищата на младостта и любовта, желанието да бѣде щастлива, за да може повече да обича баща си и ония, които тя наричаше свои дѣца.

Мислитѣ ѝ никога не прѣскачахъ вниъ отъ тоя кръгъ на обичята въ ней, а животътъ ѝ истичаше монотоненъ, спокоенъ и твърдъ сладкъ, безъ всѣкакво стрѣмление къмъ какво-да-е друго щастие, неизвѣстно и весело, безъ блънувания, безъ ослабвания, безъ да вижда нѣщо отвънъ прѣдълитѣ на старата къща, която толкова обичаше, и на твърдъ голѣмата градина, осѣнявана отъ въковни дървеса.

Тя излизаше твърдъ нарѣдко, само въ Недѣля, за да присѣтствува на богослужението, и въ четвъртъкъ, за да види въ манастиря, дѣто си довършваше учението, сестра си Гина, една блондова на 18 год., весела и жива мома, която никакъ не ѝ приличаше, но която ѝ обожаваше.

Така мунавахъ днитѣ—всички еднакви—съ наглежданieto на дома, съ постоянна работа, съ заинтересованностъ въ радоститѣ и съзрѣбитѣ на малкитѣ, съ съраждане за добритѣ бѣлѣжки и за успѣха по всичко въ училището, съ сгълчаванне

по нѣкога... но тѣй сладкодумно!... съ слуша ние всичко, което ѝ разказахъ тия малки ясни гласове. Послѣ щомъ веднажъ се завечеряло и дѣцата си лѣгахъ, слѣдъ като си казвахъ молитвата, годирь едно нѣжно спомнювание на отсътствующата Гина, която спокойно заспиваше въ голѣмата обща спалня на мълчаливия манастирь, ти отиваше при баща си, който ѝ чакаше, и до единъ доста напредналъ часъ на пощата библиофилътъ ѝ разправяше за разни научни и твърдѣ полезни работи, които тя много добръ отбираше.

II

Но генадѣно тоя спокоенъ животъ се съвършено развали. Нѣщо неизвѣстно, необикновено се появи въ Марта и въ пейната чиста и невинна душа, която нищо друго освѣнъ семейната обичъ не познаваше, вмѣнѣ се една лъчъ, която съвсѣмъ ѝ освѣти.

Това било по единъ ясенъ, силно озаренъ отъ слънце и горещъ день.

Подиръ пладнѣ дойдохъ по едно време да ѝ извѣстѣтъ, че нѣкой си питаше за баща ѝ; но тѣй като той отсътствуваше, принуди се тя да приеме посѣтителя, г. Раймондъ Блондель, единъ ученъ младъ човѣкъ, на 28-годишна възраст и твърдѣ симпатиченъ.

Баща ѝ наскоро щѣше да се върне; — искате ли да го почакате? попита тя. Той се поклони и влѣзе въ стаята; и двамата си сѣднѣхъ и почнахъ да разговарятъ,

Въ голѣмия салонъ бѣ тъмно. Пускнитѣ завѣси не позволявахъ да провикне ни една слънчева лъчъ, а надъ обтѣгнатия платъ, леко надуванъ отъ вѣтреца, описваше се трѣперящата нѣмъ сѣнка. По четири часа единъ радостенъ и веселъ шумъ подигна цѣлата къща и додѣто Марта усмихната ставаше отъ мѣстото си, четири блондови глави, смаяни за присѣтствието на чуждо лице, показвахъ се на силно отворенитѣ врата. Спрѣхъ се, хвърлихъ надъ посѣтителя единъ любопитенъ и страхливъ погледъ, поздравихъ го по заповѣдта на голѣмата сестра, подиръ което и четиритѣ блондови глави исчезнахъ.

Велѣдствие това Раймондъ угади, че майката е умрѣла и че Марта ѝ замѣсти.

III

Раймондъ идваше често и въ малко време стана ѝ обичний приятель на всичкитѣ домашни: приятель на бащата, трудоветѣ на когото сподѣляше; приятель на дѣцата, които всѣки день хранѣше съ кравайчета; приятель на Марта, които въ тая сладка интимностъ намираше една привлѣкательностъ, що грѣше само за ней.

Тя обаче по нѣкога силно се трѣвожеше, но за кратко време. Скоро се успокояваше, скоро ѝ се възвръщаше душевното спокойствие и напръжнатѣ вътрѣшна радостъ.

Сега вече Раймондъ вземаше участие въ бесѣдитѣ, които се продължаваха твърдѣ до късно време въ кабинета на учения, и Мартината интелигенция, тая жива и предприемчива интелигенция, просто го очудваше. Песлъ, туй съвършено забравяние сама себе си, тая прѣданность всѣки часъ го трогвахъ. Той се смитиваше надъ ней, като ѳ виждаше толкова млада още и притоварена съ всичкитѣ грижи на домакинството, прѣдадена цѣла на другитѣ, забравила съвсѣмъ себе си, беспрѣстанно занята, за да направи щастливи всички ония, които ѳ заобикаляхъ.

«Не размишлявате ли прочее, госпожице, никога върху друго иѣщо? запита ѳ той веднажъ.

«Че имамъ ли време?» отговори тя. Но тя се зачерви малко, казвайки това, и прѣклони глава, уплашена за прѣвъ пътъ подѣ погледа, който говорительтъ хвърляше надъ ней.

Нѣкой пътъ вечеръ тѣ заедно се расхождаха изъ сѣнчестата и тиха градина. Твърдѣ на високо, на тъмносиньото небе, показваше се кръглата и бѣла луна; сладката ѳ свѣтлина покриваше съ единъ мъглявъ и сръбърень блѣсъкъ голѣмитѣ глетолисти дървеса и покрититѣ съ пѣсъкъ пътеки, на които се изображаваха неподвижни сѣнки. Тѣ вървѣха бавно единъ при други, а Марта съ своя хармониченъ гласъ говорѣше за братията и за сестритѣ си, ти събуваше бѣдѣще за тѣхъ: Петръ щѣлъ за стане като баща ѳ ученъ; и той, като него, много се занимавалъ; Георги щѣлъ да постане въ войската, а Хенрихъ щѣлъ да стане, може би, морякъ, защото не бѣлчувалъ за друго, освѣнъ за фрегати и дълги пътешествия; ти щѣла да държи дълго време още при себе си Иванка, но Гина щѣла да ѳ отнематъ безсѣмийно много скоро, защото била толкова хубава, толкова хубава!...

И съ една трогателна въ дѣйствителность гордость, тя распрояваше Раймонду за грацията на сестра си; тя му описваше чертитѣ на туй хубаво и красиво блондиво лице, толкова чисто и бѣло съ черни очи; привѣкательната младость на тая млада мома, дѣте още, затворена чашка, на тая дѣвственна душа, дѣто се изработваше неусѣтно и неопрѣдѣленно обожавемата и любящата жена.

(Слѣдва).

Здравието на дѣцата.

(Прѣводъ).

Да лѣкуваме болѣститѣ е добръ; но да ги прѣдваримъ е още по-добръ. Този афоризмъ, истинностьта на който нѣма нужда да доказваме, обяснява достатѣчно необходимостьта за всѣка майка на фамилия да знае нѣколко правила отъ дѣтската хигиена.

На дѣтето трѣбва дълъгъ сънъ: да си лѣга въ деветъ часа най-късно, но да става въ деветъ часа най-рано.

Трѣбва ли да даваме на дѣцата фосфати? — Не, не трѣбва да прѣдписваме тѣзи химически приготовления, освѣнъ въ случай когато дѣтския скелетъ страда, когато грѣбначния стѣлбъ се скъсява и пригъва, когато плѣщитѣ исплѣкватъ и когато краката се искурубватъ. Въ този случай, дѣйствително, дѣтето не може да се държи на право; то се уморява скоро и тѣлото му се обвива върху бѣдрата.

Една ченни червенъ бобъ струва колкото всичкитѣ фосфати въ свѣта за дѣте здраво и съ добро тѣлосложение, и даже за болно дѣте. Бобътъ съдържа естествени фосфати, искамы да кажъ, приготовени отъ самото естество и това струва много по-вече отъ много прахове, изработени въ нашитѣ лаборатории и аптеки.

Азъ прѣпорѣчвамъ прочее на майкитѣ: бобътъ, бакалата, бизелътъ и лѣщата, като прѣкрасна фосфатна храна за лѣщата; има друга една—която въ нищо не имъ отстъпва; то е млѣкото.

Кравата фабрикува своитѣ фосфати отъ трѣвата, съ която се храни. Дѣтето трѣбва да прави сѣщото: то трѣбва да има въ храната си нужнитѣ фосфати за поддържанieto и усилаванието на костната си система.

Дѣтето ще намѣри въ една здрава и достатѣчна храна по-вечето материи съхранающи и укрѣпляющи го, отъ колкото въ безбройнитѣ медицински лѣкарства.

На лѣщната табла, подѣ майчиното око и нигдѣ другадѣ, трѣбва да срѣщнемъ сѣщо толкова други необходими елементи за живота: подѣ жельзо, фосфати, хлоръ и множество соли, които сѣ элементитѣ на устройството ни, на нашитѣ органи, на нашата кръвъ, на нашитѣ нерви, на нашитѣ кости и на нашитѣ мускули.

Стомаха, като лаборатория на смиланието, природата го е приготвила по начинъ, че всѣчко тамъ се смала и се приготвя, споредѣ нуждата за нашето съществувание въ различнитѣ възрасти.

Прочее, въ началото на живота, да му даваме сѣщитѣ грижи, сѣщо и когато е уморенъ, значи да задушимъ природното творение; значи да приготвимъ лошъ пътъ.

Като излизаме отъ този абсолютенъ принципъ, трѣбва да управимъ дѣтския животъ, да му даваме храна съответствующа на възрастьта, нарастващата и способноститѣ му.

Казватъ за дѣтето: «добръ отгледано, добро станало». Това е вѣрно, но подѣ условие, че нѣма да се отстраняваме отъ истинската дѣтска хигиена или пъкъ скоро да се придържаме о ней, ако случайно сме сѣ отдалечили отъ нейнитѣ прѣдписания. Защото нѣма, тѣй да се каже, дѣтинска болѣсть, която нѣма за първа причина, една хигиеническа погрѣшка или единъ порокъ въ храната.

Това, що го доказва, достатѣчно, е, че лѣкарътъ, който се занимава съ дѣтето по-хигиенически, който съвѣтства болнитѣ си съгласно хигиената

или който ги лъкува съгласно нейм, получава повече успѣхъ, отъ колкото всичкитѣ други медикаменти.

Дрѣхитѣ за дѣтето трѣбва да не бѣдѣтъ, нито много голѣми, нито пъкъ много малки. Платнената блуза е много прѣдпочтителна, отъ колкото всѣка друга дрѣшка, която би имъ пристиснала кръста и гърдитѣ, врѣдна за движението на дробоветѣ и влизанието на въздуха.

Обичайте прѣди всичко, простотата, относително дѣтския тоилетѣ.

Влагата за краката е отъ най-голѣмигь опасности. Окрититѣ обуца (пантофитѣ) сѣ неудобни, защото не могатъ да крѣпѣтъ ходилото и вслѣдствие на което дѣтето може да бѣде изложено да си извие крака (ходилото) или поне, да си хване много лошъ обичай въ вървежа, нѣщо съвършено неприлично.

Най-сигурното сръдство да прѣдпазимъ дѣтето отъ хропотницата е, да го привикнемъ да ходи гологлаво, да не му покриваме главата освѣнъ съвсѣмъ малко и никога да не го обличаме съ кожухъ или да му туряме шалъ около врата. Нощно врѣме дѣтето не трѣбва по никакъвъ начинъ да спи съ покрита глава. Космитѣ му трѣбва да бѣдѣтъ късо, безъ прѣувѣличение, остригани.

Право се казва, че дѣтето придобива повече опитъ отъ бабайкитѣ, що си направа, отъ колкото отъ заповѣдванята, що му се правѣтъ.

Ж. Ж. Руссо казва: „Добро е дѣтето още отъ своята ниска възраст, да бѣде изоставено само на себе се, върху една постлика, върху трѣвата; тамъ, то ще се разиграе; то ще пада отъ начало, но желанието да хване прѣдмѣтитѣ, да играе, ще го насилѣтъ, окуражѣтъ и привикнѣтъ.“

Дѣтето, което упражнява мускулитѣ си, безъ да умори сърдцето си, ще се зачерви и испоти; това, на което сърдцето се уморява, повѣхнува въ продължение или послѣ малко усилено или продължително упражнение.

Не трѣбва винаги да се беспокоимъ отъ повѣхналостта на лицето, нито пъкъ отъ сухотата на дѣтето.

Растенето причинява тѣзи симптоми, пострашния на видимому, отъ колкото въ дѣйствителность.

Майката не трѣбва да забравя, че синътъ ѝ ще бѣде единъ мъжъ и че единъ день той трѣбва да испита всяката трудность въ живота.

Многого гледанне и цѣлванне всичкитѣ прѣщевки прави дѣцата много възскателни. Това е много зло и трѣбва да се избѣгва. Въместо това трѣбва да ги привикваме на покорность, послушание и учтивость.

Да избѣгваме, прочее, да правимъ дѣцата слаби отъ много голѣми угодности. Да имъ даваме нуждното; но да ги приучваме да бѣдѣтъ храбри; това е доброто сръдство да изравнимъ и усилимъ тѣхната нервна система.

Да ги привикваме да се лишаватъ по нѣкога отъ игралка, развлечение и удоволствие. Това е непогрѣшимо дѣйствие, което ще вкара въ тѣхъ тази философия, която подѣржа здравнето.

—ца Певѣликъ С. Кършовска.

Биография

Florence Nightingale.

(Изъ „Ladies Home Journal“.)

Рѣдко е, щото една знаменита жена да постигне една напредна възраст, безъ да изгуби нѣщо отъ популярностьта си; Florence Nightingale, която на 15 Май т. г. навърши своитѣ седемдесетъ и петъ години е една отъ тѣзи щастливи исключения.

Днесъ ти се сѣщо уважава, както и прѣди четеридесетъ години, когато напусихъ Англия и замаяхъ за Кримъ, не само да се прѣдаде на облекчението на болнитѣ и ранени войници, но още и да организира болници, толкова необходими въ продължение на една отъ войнитѣ най-убийственни въ модерното врѣме.

Тя не се ангажира въ тѣзи задача като нова и неопитна, защото тя бѣше жертвувала нѣколко години отъ живота си за изучаване подобреняго, което би могло се направи въ училищата болницитѣ и затворитѣ въ Англия.

Казватъ, че любовта, която тя питаяла къмъ единъ младъ офицеръ ѝ ангажирала да замине за Кримъ; но цѣлнитѣ ѝ животъ ни говори за една толкова голѣма любовь къмъ челоуѣчеството, щото ний не можемъ прѣдположи, че този двигателъ самъ ѝ принудилъ да се откаже отъ удобноснитѣ, на които ти се радваше у тѣхъ, за да стане утѣшителка, „Ангелъ пазителъ“, споредъ както ѝ вѣричатъ хиляди войници. Болнитѣ и раненитѣ, които не можеха да се рѣкуватъ, вечерно врѣме, когато ти минаваше покрай леглата имъ, цѣлувахъ сѣквата ѝ и си заспивахъ благодарни.

Когато, послѣ войната, Lord Stratford покани на банкета сухопѣлитѣ и морски офицери отъ Английската армия, той повскалъ, щото всѣкой отъ гоститѣ му да напише името на личностьта, геройството на която ще остане за винаги забѣлѣзано въ тѣхнитѣ сърдца, и всичкитѣ написахъ това на Florence Nightingale!

Никога побѣдители не получаватъ единъ триумфъ толкова заслуженъ. Царицата ѝ подари една прѣкрасна сѣмпоцѣнность съ надписъ:

„На Florence Nightingale

Въ знакъ на обичъ и признателность за нейната привѣзанность къмъ храбритѣ войници на Царицата.“

Народътъ ѝ засвидѣтелствува признателностьта си, като ѝ подари единъ милионъ и двѣстѣ и петдесетъ хиляди лева, които тя жертвува за съграждането на едно училище за пазители на болни.

Млади жени отъ разни класи се учиха въ „Nightingale Home“ да облекчаватъ страданията на тъмъ подобнитъ или да усладятъ послѣднитъ имъ минути.

Florence Nightingale е родена въ 1820 година въ прѣкрасниятъ италиански градъ, името на който носи. При всичко че тя бѣше много богата и образована, сърдцето ѝ отъ рано ѣ хвърли между бѣднитъ на този свѣтъ; мащията на баща ѝ William Smith, знаменитъ филантропъ, бѣше паднала върху рамбнитъ ѝ. Расказватъ за нейнитъ визити на бѣднитъ, заедно съ единъ приятель на баща ѝ, епархиалниятъ Пасторъ, който ѝ даде първитъ познания по практическата медицина, за нейната любовъ къмъ животнитъ, малкитъ и нещастнитъ, за нейното учение въ Kaiserswerth, близо до Düsseldorf, гдѣто Пасторътъ Fliedner основа първото здание за дияковки.

При всичко че здравето ѝ се бѣше повизурило отъ уморенията прѣзъ продължение на Кримската война, тя никога не прѣстанѣ, отъ да се интересува за работата, за която тя жертвува силитъ и живота си. Нейнитъ статии върху грижитъ, които трѣбва да полагаме за болнитъ, върху хигиената изобщо, съ твърдѣ оцѣвени. Днесъ на седемдесетъ и петъ години Florence Nightingale е една жена въкашно приятна, едра, малко пълна, съ косми много малко размѣсени съ бѣли, по физиономия отворена, по характеръ весела, съ гласъ приятенъ и хармониченъ. Тя чете и пише още много. Тя обезсмърти името си чрѣзъ своята любовъ къмъ челоувѣчеството, облагороди работата и направи голѣма услуга на своя полъ, като отвори за жената единъ новъ и благороденъ пътъ.

Прѣвела отъ Английски:

Г-жа Анна Кжртовска.

Благотворително влияние на Английската кралица върху участята на женитъ.

Прѣзъ повече отъ петдесетъгодишното царуване на кралицата Виктория женитъ въ Англия получили правото на гласоподавание въ всѣка общинска работа. Тѣй също тѣ сѣ занели важни постове и въ всичкитъ учебни и филантропически учреждения.

Отворили имъ се вече вратитъ на университетитъ; а колкото се касае до успѣха имъ въ тѣхъ, тѣ се показали не само равни съ мъжа, нъ и го прѣвишили даже въ много случаи.

Омъженитъ жени придобили правото да си расплагатъ по волята недвижимия имотъ, а за натѣтъкъ ще придобитъ още и правото на настояничество надъ дѣцата си; при това, въпрѣки че изъ политическитъ кръгове никога партия не е вписала въ программата си въпроса за повдигането на жената, той обаче е станѣлъ сила, налагаема сама по себе си.

А всичко туй е сполучено, защото на английския прѣстолъ сѣди жена съ твърдъ характеръ, ге-

ниялна, мадра. Отъ самсто начало на царуванieto ѝ народътъ привикналъ да уважава въ тая скромна жена една сериозна и велика царица, която управлява толкова тънката държавна и трѣплива политическа машина съ чудесна дѣятелность и способность. Тая царица сполучила да докаже, че неуморимитъ и прѣзъ повече отъ петдесетъ години трудове надъ политическитъ работи на отечеството ѝ, никакъ не ѝ припятствували да осъществи и идеала на съпружеския и майчиния животъ и да се наслади въ миръ и спокойство съ удоволствието отъ семейното щастие.

Твърдъ е справедливо, прочее, да признаемъ, че, верѣдъ безшумната и мълчалива дѣятелность, която се полага за повдигането на женския полъ, много е сиомогналъ въ Англия изгледътъ на коронованата жена, която е надарена съ безмърна политическа гениялность, и осъществува въ едно и също врѣме идеала на съпруга и майка; на жена, която, во главѣ на най-пространната и най-богатата въ свѣта държава, доказала, че сърдцето и душата ѝ винаги имали за съдалище лоното на любезното ѝ семейство.

Прѣводъ изъ *Pall-Mall Gazette*

Разни.

— Статистика на Българскитъ училища въ Европейска Турция (Одринско и Македония) за 1893-94 уч. год. е излъзла отъ печатъ на български и френски езици. Споредъ тая статистика училищата повилаети сѣ:

	Мъжски.	Женски.	Смѣсени.	Всичко.
Одрински	51	5	31	87
Солунски	105	20	96	211
Битолски	85	23	90	198
Скопски	73	9	31	105
Цградски	1	—	3	4

Посѣщавени сѣ отъ 25912 момчета и 7135 момчета съ 728 учители и 135 учителки за 4-тѣхъ отдѣления.

Класни училища има:

	Мъжски.	Женски.	Смѣсени.	Всичко.
Одрински	8	1	2	11
Солунски	25	2	7	24
Битолски	7	3	2	12
Скопски	5	1	6	11
Цградски	1	—	—	1

Посѣщавани сѣ отъ 1676 момчета и 247 момчета съ 114 учители и 16 учителки.

Годишни заплати за учебната год. или заплатени за отдѣленията и класоветъ 28283 лири турски.

— *Разводъ по причина на незнание готвение.* Твърдъ любопитно дѣло се разгледало въ франкфуртскитъ съдилища прѣди нѣкое врѣме. Единъ господинъ подалъ заявленне за разводъ противъ жена си. За какво ли мислите? за невѣрство или несъгласие на характеритъ, или пъкъ за нѣкаква си прилъпчива

болѣсть? Не, нищо отъ това. Единичката издирена отъ сѣда причина била, че жената не знаела да готви, а мъжътъ нѣмалъ срѣдства да си наеме готвачъ, нито пъкъ да се храни изъ гостилницитѣ. Сѣдилището уважило просбата на мъжа и издало разводната книга. Внимание въ кухарскитѣ ви познания!

* * *

Туркини студентки по медицината въ Франция.

Въ французскитѣ университети, собственно въ медицинскитѣ училища (ecoles de médecine), въ Лионъ, Момпелне и Нанси прилѣжно студиратъ по настоящемъ нѣколко млади мохамеданки, и то съ разрѣшеніето на султана. Въ послѣдне врѣме султанътъ е допусналъ на женитѣ да упражняватъ своята медицинска практика въ турскитѣ сѣмейства въобще, а особенно при неджави жени. Обаче, за благотворното упражняване на практиката лѣваркитѣ трѣбва да прѣдставяйтъ докторски дипломъ отъ нѣкой европейски университетъ.

Женскитѣ медицински курсове. Харьковскій медицинскій комитетъ е проводилъ въ Петербургската касса — споредъ «Русская Жирна» и слѣдъ нейъ «Русская Медицина» — сумма 1416 рубли съ цѣль да се прибавятъ къмъ капиталитѣ за женскитѣ медицински курсове. — Саратовскій хигиенически комитетъ, както се научаваме отъ сѣщия изворъ, е рѣшилъ да ходатайствува за по-скорошното разрѣшеніе на въпроса за женскитѣ медич. курсове. Саратовската губернія брой много мухамедани и знае се, че женитѣ отъ това върноповѣданіе не обичатъ да се обръщатъ за помощъ до мъже — доктори.

Новий женскій докторъ по правото. Юридически факултетъ при Цюрихския университетъ е провъзгласилъ, не отдавна госпожица Анна Makenrothoff за докторъ juris utriusque. Нейната диссертация гласи: «Zur Geschichte des Handels und Gewerbe.» Госпожица Makenrothoff е първа дама, слѣдъ г-жа д-оръ Kemrinoff, която свършва въ Швейцарія по правото. Съобщава: *Б. Хитова.*

Bas-bleus (синечорапни). Надали е извѣстно на читателитѣ ни, че женитѣ, които се занимаватъ съ висшитѣ филологически науки, наричатъ се въ Франция bas-bleus. Тѣзи титла е въ употребленіе отъ 1750 год., когато се бѣ учредила въ Лондонъ голѣмо филологическо дружество, състояще отъ учени жени и мъже и засѣдающе въ клубъ, тѣй нареченъ «иъ ученигъ», гдѣто никой отъ посѣтителитѣ не пушелъ, нито играелъ или пиелъ. Първъ учредителъ на туй дружество билъ прочутии по онуй врѣме писателъ Веняминъ Шцилингерлетъ, който по тогавашната мода носѣлъ панталони до колѣнъ съ сини чорапи, отъ което и клубътъ се нарече на синечорапнитѣ — титла, която отъ послѣ прѣминала на ученитѣ жени.

* * *

Малъкъ Конкурсъ.

Отговори на въпроса № 3:

Какви душевни качества желаетъ да има съпружтъ ти?

1) Малко искамъ да знаиъ, дали бѣдѣщій ми мъжъ билъ черноокъ или блондѣвъ, голѣмъ или малъкъ, богатъ или бѣденъ! Ако погледѣтъ му е искрененъ и произходящъ отъ едно тоже искрено и чисто сѣрдце; ако той е съ добъръ нравъ; ако той е човѣкъ почтенъ и способенъ да си създава самъ чрезъ собствената си способностъ и работа едно какъто да е положение въ свѣта; ако, най-послѣ, азъ намѣриъ въ него единъ приятель и учитель същеврѣменно: то азъ съ голѣмо довѣрие ще мога да му повѣриъ рѣката, заедно съ сѣрдцето и живота си! . . .

Райна.

2) Когато вечеръ, прѣди да заспа, мислиъ си за туй извѣстно . . . или неизвѣстно сѣщество, което ще ми прѣдложи, може би, нѣкой денъ да сподѣлиъ неговия животъ, то истина е, че азъ му придавамъ много качества, прикачвамъ му даже и крилъ! Младъ, хубавецъ, брюнетъ, съ черни очи, звѣтѣщи отъ искренность и сладость, говорливъ; прѣдставямъ си, че ма обича много, искрено! . . . Въображамийтъ ми мъжъ ще бѣде тоже благочестивъ, та никога нѣма да го мързи да ма придружава въ църквата; ученъ, приятенъ говорителъ, добъръ играчъ и разбирающъ отъ музика.

Дано той, когото очаквамъ, да разбере отъ тия редовце чувството, което ги е продукувало, та да дойде при мене и ми прѣдложи рѣката си!

Флора.

3) Желаетъ за бѣдѣщии си мъжъ главно двѣ душевни качества: търпеливость и сладость.

Вира.

4) Азъ желаетъ мойтъ съпружъ да бѣде такѣвъ:

Набоженъ, нравствененъ, справедливъ, отечестволюбивъ, чедолюбивъ, трѣзвенъ, любезенъ, състрадателенъ и вѣщастивъ да се счита, когато се намира между своето семейство. *Корнелия*

5) Искамъ мъжътъ ми да бѣде брюнетъ (мразѣ руситѣ хора), съ чело на ученъ-мислителъ, съ голѣми черни изразителни очи, съ хубави черни мустаци (страшно изразѣ брадата). Откъмъ корална страна, желаетъ, щото мъжътъ ми да бѣде справедливъ, дѣятеленъ, интеллигентенъ, а най-много да ма обича! . . .

Луизара.

6) Ако нѣкога ще се омѣжъ, то бихъ желала да съединиъ участъта си съ онаи на човѣкъ толкова интеллигентенъ, колкого и добъръ, толкова постояненъ въ характера, колкото и въ обичѣта си.

Роза.

Въпросъ № 4.

Г-на Н. С. К. прѣдлага слѣдующия въпросъ на любезнитѣ читателни на «Женский свѣтъ»:

Въ какво се састои, споредъ васъ, истинското щастие?

Афоризми

* * *

Който умѣе да търпи добръ, той притежава тайната на щастнето.

* * *

Сърдцето се развива обичайки, умътъ мислей. кн, ръката- работейки. *Песталоци*

* * *

По е добръ нищо да незнаешъ, отъ колкото да знаешъ нищожни работи. *Сенека.*

* * *

Влиза, казватъ, отъ едното ухо и излиза отъ другото. Да; нъ забравятъ, че сърдцето лъжи помежду тѣхъ. *г-жа de Maintenon.*

* * *

Ако би се отрѣзвали езицитѣ на хората за клюкарство, то щѣше да има твърдѣ много нѣми. *Хенрихъ II.*

* * *

Доброто е бавно: качи се; злото бързо: слиза. *г-жа Swetchine.*

* * *

Човѣкъ, за да вижда и чувствава, има нужда отъ плачението. *Musset.*

* * *

Всѣща минута сама по себе си е една малка вѣчностъ. *Шатобрианъ*

* * *

И самата вѣчностъ не би попълнила загубата на една минута.

* * *

Ако сърдцето ви е пълно съ жлъчка, то нека мъчатъ устнитѣ ви. *Китайски пословица.*

* * *

Ако искате да ва обичатъ, то обичайте и Вий.

* * *

Жена, която не може побѣди сама себе си, има още да изучава всичко.

* * *

Работата ни достави двѣ най-сѣмпоцѣнни добрини на тоя свѣтъ: забравяннето и надѣждата.

г-жа de Gasparin.

Книги и Списания,

получени въ Дирекцията ни.

Свѣтлина, год. V к н. V Юний 1895 г. Софя.
Православенъ Проповѣдникъ, год. III к н. V Юний 1895 г. Софя.

Дьло, год. I к н. IX Юний 1895 г. Пловдивъ.
Православенъ Проповѣдникъ, год. I к н. IV. Юний 1895 г. Софя.

Почивка, к н. I 1895 г. Казанлъкъ.
Домашенъ приятель, год. VII бр. бр. 7 и 8 Юний и Августъ 1895, Софя.

Нова Свѣтлина и Здравословие, год. III и V, кн. кн III и IV Юний, и Юний, Сливенъ.

Вздържателъ, год. I бр. 7, I Юний 1895 г. Софя.

Юридически прѣледа, год. III к н. 12, 15 Юний 1895 г. Пловдивъ.

Орло, год. II бр. 13, I Юний 1895, г Софя

Дитинска почивка, год. IV, к н IX и X, Силистра.

Корреспонденция.

Ел. поручикъ Петрова *София*: получихме стойността на едногод. течение на спис. и прит. за 95 г.; благодаримъ — Чигад. «Наука» *Троянъ*: Дирекцията подарява спис. до края на годината. — кн. Касабечка и М. Днявова с. *Гиренъ*: получихме 7 л. стойността за II-о полугод. на сп. и пр. — Езпр. Бахнева *Силистра*: получихме стойността на сл. и пр. 10: 50 ча 94 и 95 год.; благодаримъ. — П. Христовъ чин. поч. *Пловдивъ*: внесѣте, молимъ, 7 л. за 94 год.

Явна благодарность.

Настоятелството на Руссенското Женско Благотворително Дружество «Добродѣтель» отъ името на цѣлото Дружество най-сърдечно благодарни на Господина Евлогий Георгиевъ и на Господжа Елисавета Хр. Пулиева, за дѣто благоволихъ да подарѣтъ на Дружеството щедрата помощ — 1050 лева златни.

Прѣдседателка: С. Доганова.

Секретарка: С. Данева.

LE FOYER

DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chacune de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboîtement spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr pour 6 mois.

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,
des livraisons specimen gratuites